

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА
МОРСКО ДЕЛО И РИБАРСТВО

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И
ГОРИТЕ

ПРОГРАМА ЗА
МОРСКО ДЕЛО И
РИБАРСТВО

ПРОТОКОЛ

ОТ

ДЕСЕТОТО ЗАСЕДАНИЕ НА КОМИТЕТА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ (КН) НА ПРОГРАМАТА ЗА МОРСКО ДЕЛО И РИБАРСТВО (ПМДР) 2014-2020 Г.

4 ноември 2021 г.

Webex видеоконферентна среща

ДНЕВЕН РЕД

13:00 – 13:20	Регистрация в приложението CISCO WEBEX
13:20 – 13:30	Проверка на кворума
13:30 – 13:45	Откриване на десетото заседание на КН на Програмата за морско дело и рибарство 2014-2020 г.
13:45 – 13:50	Одобряване на проекта на дневен ред
13:50 – 14:15	I. Представяне на информация за напредъка по ПМДР
14:15 – 14:30	II. Представяне, обсъждане и одобряване на изменената Индикативната годишна работна програма за 2021 г. на ПМДР
14:30 - 14:45	III. Представяне, обсъждане и одобряване на Индикативната годишна работна програма за 2022 г. на ПМДР
14:45 – 15:00	IV. Представяне на извършените дейности по комуникация през 2021 г. и на Годишния план за действие в изпълнение на Националната комуникационна стратегия 2014-2020 г. за 2022 г. по ПМДР
15:00 – 15:15	V. Напредък при прилагането на финансови инструменти по ПМДР
15:15 – 15:30	VI. Напредък при подготовката на програмен период 2021–2027 г.
15:30 – 16:00	Дискусия и закриване на заседанието на КН на ПМДР

Г-н Георги Събев, заместник-министър на земеделието, храните и горите и Ръководител на Управляващия орган откри десетото заседание на КН на Програмата за морско дело и рибарство (ПМДР) 2014-2020г. с приветствие и благодарности към участниците в заседанието.

Посочи, че фокусът на усилията на екипа на Управляващия орган е да се минимизира рискът от загуба на средства в резултат от прилагането на правилото N+3, като мобилизира бенефициентите по отношение на подаването на искания за плащане по извършените от тях разходи. Заместник-министър Събев съобщи, че договорените средства възлизат малко над 150 млн. лв. безвъзмездна финансова помощ или 76 % от бюджета на програмата. Общо изплатените средства са на стойност 91.57 млн. лв. безвъзмездна финансова помощ, което представлява 45 % от предвидения бюджет. Очаква се плащанията до края на годината да достигнат малко над 11 млн. лв. безвъзмездна финансова помощ.

Акцентира и върху втория прием по трите извънредни мерки за преодоляване на последствията от COVID-19 пандемията. Посочи, че България е първата държава членка, която е включила в програмата си мерки от Европейския фонд за морско дело и рибарство за преодоляване на икономическите последици от пандемията. Заместник-министър Събев съобщи, че към момента са одобрени 215 проектни предложения на оператори от сектора за предоставяне на компенсация, като са договорени 8.42 млн. лв. са извършени плащания на обща стойност 5.97 млн. лв. Съобщено бе, че се работи активно по откриване на приеми и оценка на проекти по стратегиите на Местните инициативни рибарски групи. Беше изтъкната ролята на финансовите инструменти във връзка с улесняване на бенефициентите до достъпа до финансиране на техните проекти по програмата. Посочено бе значението на популяризирането на добри практики по програмата и разпространението им сред широката общественост.

По отношение на подготовката на програмния период 2021–2027 г. заместник-министър Събев посочи, че са проведени осем заседания на Тематичната работна група за разработване на Програмата за морско дело, рибарство и аквакултури за периода 2021–2027 г. и че на 29 октомври 2021 г. вторият проект на Програмата за морско дело, рибарство и аквакултури е изпратен за неформални коментари на Европейската комисия.

Думата бе дадена на **г-н Стелианос Митолидис** от Генерална дирекция на „Морско дело и рибарство” на Европейската комисия, който от своя страна благодари за прегледа и развитието на програмата. Отбеляза, че изпълнението през последните две години стабилно се подобрява. Наблюдава се умерено повишаване на усвояването на средствата по програмата и това, че няма да има загуби при изпълнението на правилото N+3. Позитивно оцени включването на финансови инструменти по програмата. Счита, че трябва да се продължи с прогреса и развитието по един ускорен начин за периода, който остава до 2023 година. Трябва да се избегне загубата на финансиране. Отбеляза, че определените цели за 2023 г. трябва да се постигнат и също така трябва да се осигури успешната подготовка за следващия програмен период.

По предложения проект на дневен ред нямаше постъпили коментари. Дневният ред бе приет от членовете на КН на ПМДР.

**Комитетът за наблюдение реши:
Приема единодушно дневния ред.**

ПЪРВА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

Представяне на информация за напредъка по ПМДР

Заместник-министър Събев даде думата на **г-н Стоян Котов**, директор на дирекция „Морско дело и рибарство“ за представяне на информация за напредъка по ПМДР. Презентацията започна с това, че договорените средства са 152.81 млн. лв. без Стратегиите на ВОМР, а изплатените 91.50 млн. лв. в процес на оценка са за проекти за приблизително 30 млн. лв. За целия период на програмата са стартирани приеми по мерки с общ бюджет около 337 млн. лв., като в сумата се включват неколkokратни приеми по редица от мерките. Г-н Котов посочи, че нивата и темпото на договаряне и на разплащане по програмата са засегнати от COVID пандемията. Редицата отпаднали договори по програмата и невъзможността от страна на бенефициентите да изпълняват проектите засяга изплащането, но въпреки това целта е избягване на рисковете от загуба на средства. От хронологията се разбира, че разплащанията Приоритети на Съюза са, както следва: 58 % по ПС 1, 37 % от ПС 2, 60 % от ПС 3, 26 % са разплатени от ПС 4, 53 % по ПС 5 и по ПС 6 изплатени средства са 18 %. Г-н Котов посочи, че необходимостта от удължаване на сроковете изцяло променя начина, по който Управляващия орган може да планира разплащанията по програмата, но въпреки затрудненията се създават условия проектите да се изпълняват, като допринесат за постигане на целите на програмата. Посочено бе, че разчетите показват, че има възможност да се надхвърлят плащанията по правилото N+3 с около 7 %. Този резерв от 7 % би покрил евентуални проблеми с проектни предложения и тяхното разплащане, но към настоящият момент няма индикация, че целите няма да бъдат постигнати. Отчетен бе и напредъкът по прилагане на подхода Водено от общностите местно развитие. 88 са стартираните процедури по деветте стратегии на програмата на обща стойност е била 40 млн. лв. Подадени са 184 проектни предложения и са сключени 90 договора. Целта е да до средата на 2022 година да бъдат договорени всички средства по Приоритет на Съюза 4. Остават 19 процедури по мерки от стратегиите, които е планирано да бъдат открити до края на настоящата и в началото на следващата година. Посочено бе, че в Индикативната годишна работна програма на ПМДР за 2022 включени 9 мерки, приемите по които са предвидени за първото тримесечие на годината. Съобщено бе, че се очаква първото тримесечие на 2022 година да се отворят още четиридесет процедури на Стратегиите за водените от общностите местно развитие на Местните инициативни рибарски групи. През първото тримесечие отново на 2022 година се очаква да бъде подготвен и официално подаден окончателният вариант на Програмата за морско дело, рибарство и аквакултури. Отбелязано бе, че това зависи от много фактори, включително възложената към момента Стратегическа екологична оценка и етапът на зрялост на програмата.

Думата взе **г-н Митолидис**, като изрази мнение, че изпълнението на програмата напредва, като подчерта необходимостта от ускорен напредък през тези три години, които остават от сегашния период. Според него рискът от загуба на средства в момента е около 6,2 млн. евро, предвид това, че по предварително предоставената информация плащания са били в размер на 37 %.

Той подчерта, че е необходимо възможно най-бързо договаряне на средствата в пълния размер на бюджета и да се намали разлика между плащанията за бенефициентите и плащанията, които се подават към Комисията, за да се избегне загуба на средства за годините 2021, 2022 и 2023 година. Според него изменението на програмата трябва да бъде основано на актуалната ситуация и да бъде много добре обосновано. Мярката, свързана с финансовите инструменти трябва да бъде реализирана бързо. Също така подчерта, че е необходимо мерките, които ще бъдат реализирани и тези, които в момента се изпълняват да подпомагат политиката на Европейския съюз в областта на Черно море.

Думата взе **г-н Тачо Пашов** от Национална асоциация на рибопроизводителите, като според него за рибопроизводителите са важни целите, които си поставят за производство и за увеличаване на видовете, които се произвеждат, а не толкова увеличаване на усвояването на средствата и избягване на риска от загуба за интересни и нови мерки отваряни и пренасочване на средства. Той препоръчва да се направи анализ, но от гледна точка на производителите. Г-н Пашов изрази скептицизъм по отношение на финансовия инструмент и използването му от истинските рибопроизводители, предвид наблюденията му от използването на финансовия инструмент през предходния програмен период.

Думата взе **г-н Стоян Котов** и подчерта приноса, който господин Пашов има по отношение на това да бъде коректив на програмата и да изразява становището на голяма част от производителите. По отношение на изпълнението на проектите и етапа на повишаване на производството на аквакултура бе посочено, че мониторингът на проектите е делегиран на Междинното звено и е в началния си етап, предвид това, че трябва да изтече първата година от бизнес плана. В момента се натрупват база данни за изпълнение на индикаторите по програмата. Следи се за етапа на изпълнение на поставените цели и повишаването на производството на аквакултура, произвежданите видове и т.н. Г-н Котов посочи, че при възможност за следващото заседание ще бъде проучена възможността, макар и малкия обем информация да бъде представена като заключения в първата година на изпълнение на проектите.

Думата взе **г-жа Невин Мехмедова**, Държавен фонд „Земеделие“ – Разплащателна агенция и посочи, че има една приключена пълна година, в която е направен мониторинг на всички проекти, които са в период на мониторинг след окончателно получаване на субсидията. В момента приключват и обобщават резултатите от мониторинга извършен тази година. Тя подчерта, че категорично данните засега показват, че бенефициентите изпълняват бизнес плановете и индикаторите. Единични са случаите - четири или пет проекта, за които проверките на място и административните проверки показват, че те не функционират.

Думата взе **д-р Йордан Господинов**, като започна с това, секторът не е получил никакви държавни помощи за преодоляване на последствията от коронавирус кризата и че единственият

начин, по който държавата е пожелала да подпомогне сектор „Рибарство“ - риболов, аквакултура и преработка е чрез Програмата за морско дело и рибарство. Той изрази благодарност на УО, че е съумял в много кратки срокове да преработи програмата и да даде възможност сектора да се възползва по три мерки. Д-р Господинов отбеляза, че тези мерки са били привлекателни за сектора и критериите, са били изпълними за по-голяма част от производството, преработката и риболова, които са в светлата част на икономиката. Според него обаче, най-големите производители в аквакултурата не са подпомогнати. Големи производители на риба, продават в големите вериги магазини или на Общия европейски пазар извън България, а не продават по улици, по магазини и по ресторанти. Според д-р Господинов, съгласно условия за кандидатстване предприятията е трябвало да продават от стопанствата на цеховете си. Почти всички големи предприятия или повечето от големите производители на риба имат цехове, защото съгласно изискванията на Европейския съюз трябва да продават риба с изяснен произход и с изяснено качество. Той посочи, че този проблем ще бъде отнесен до Административния съд, като преди това ще бъде информирана и Европейската комисия. Вторият проблем според д-р Господинов е закъснялата помощ за риболовните кораби. Той е запознат с проблема, който създава одитния орган, но счита, че е трябвало да бъде решен много отдавна. Посочено бе, че секторът има нужда от подпомагането, а оценката на проектите продължава вече осем, десет месеца. Според него определени фирми не могат да бъдат подпомогнати, предвид поставените условия е те са ошетени.

Думата взе **г-н Котов**, който категорично заяви, че реално към настоящия момент по пет от шестте процедури, които са стартирали по трите COVID мерки за компенсации на сектора средствата са договорени и по-голямата част от тях са разплатени. Подчерта, че е абсолютно невярно твърдението, че не е предоставена помощ на флота или на аквакултурния сектор и преработвателите. Предоставена е безвъзмездна финансова помощ по пет процедури, от общо шест. Той предположи, че в изказването си д-р Господинов визира два конкретни бенефициента, които са членове на тяхната асоциация, но изрази мнение, че заседанието не е форума, на който да се обсъждат конкретни казуси. Г-н Котов подчерта, че където УО е установил документално спад в оборота е предоставил помощ в достатъчни параметри, които са заложили по регламент. Предоставена е възможността на редица членове на БГ ФИШ включително, като преработватели също така да получат компенсации и да бъдат възмездени за загубите, които са търпели. Тези, които не са получили и не са могли да докажат спад в оборота, разбира се са били определени като недопустими. Г-н Котов посочи, че общо по двата приема 130 предприятия на производители на аквакултури са получили компенсации. Изплатена е над 99% от помощта по първия прием за компенсациите за корабите, като в момента се работи върху изплащането подкрепата и по втория.

Думата взе **г-н Митолидис**, като според него по първия въпрос трябва да се гледат реалните резултати от интервенциите по фонда и по-точно резултатите в аквакултури. Необходимо да се постигат целите, заложили по плановете за аквакултури, което е било проблем в програмните периоди в миналото. Очаква обратна връзка от въведените от българските власти правила за финансови корекции от месец април 2020 година. Според него основен въпрос е как се постигат целите на политиката, имайки предвид индикаторите за резултат и за целите за 2023 година. Г-н

Митолидис каза още, че целта на финансовите инструменти не е просто да не се загубят средства, а да се даде повече сила и да се умножи икономическото въздействие на фонда и че ще следят изпълнението на проекта следващата година. По отношение на методологията и кой получава подкрепа по COVID-19 мерките, той посочи, че е постигнато съгласие да има налице обективна и подлежаща на проверка методология, като в нея трябва да са заложи и са заложи много конкретни ограничения и по правило това не е панацея, която да помогне на сектора да излезе от кризата с COVID-19. Той препоръча, ако има някаква жалба, оплакване тя трябва да бъде отправена към българските органи и Управляващият орган следва да разгледа всеки отделен случай. Във връзка с компенсациите за риболовните кораби, г-н Митолидис изрази мнение, че действително трябва да се приложи на практика, разбира се след проверки гарантиращи, че няма злоупотреби.

В дискусиата се включи и **г-н Тачо Пашов**, като уточни че под следене на проектите има предвид УО да следи дали ще започне изпълнението на одобрените проекти. Вторият аспект, който внесе е дали изпълнените проекти, тоест построените ферми са започнали да произвеждат. На следващо място е изпълнението на бизнес плановете. Г-н Пашов се учудва, как при инвестирани 40 млн. лв. през предходния програмен период и инвестициите от настоящия програмен период по статистически данни производството на аквакултурата спада и е на загуба. Подобен парадокс намира и в преработката на продукти от риболов и аквакултури. Счита, че трябва да бъде направен анализ в национален мащаб, предвид заложената политика в Многогодишния национален план за аквакултурите за увеличаване на производството на аквакултури. Той подкрепи д-р Господинов за COVID мерките по отношение на това как се отчита произведената риба преди да влезе за преработка в предприятието.

Отношение по повдигнатите въпроси взе **г-н Котов**, като припомни изказването на представител на Междинното звено, че 100 % от проектите, на които е извършено окончателно плащане се извършва мониторинг и резултатите от изпълнението на проекти ще бъде установено на малко по-късен етап, предвид по-късния старт на програмата в края на 2016 г. началото на 2017 г.

Невин Мехмедова допълни, че мониторинговият период е пет години след плащане, а в момента е едва във втората година.

По технически причини заседанието продължи с т. 4, вместо с т. 2 от дневния ред.

ЧЕТВЪРТА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

Представяне на извършените дейности по комуникация през 2021 г. и на Годишния план за действие в изпълнение на Националната комуникационна стратегия 2014-2020 г. за 2022 г. по ПМДР

Заместник-министър Събев даде думата на **г-жа Красимира Данкова**, която започна с представяне на задълженията на Управляващия орган в изпълнение на Националната комуникационна стратегия. Отчетено бе провеждането на текущото онлайн заседание на КН на

ПМДР. Отбеляза, че се планира провеждането на онлайн Годишно информационно събитие през месец декември. Изтъкна ролята на експертите от Националната служба за съвети в земеделието при популяризирането на условията за кандидатстване сред потенциалните бенефициенти по втория прием по трите COVID мерки по програмата. Спомена и за разпространените информационни брошури за тях, разпространени от Националната служба за съвети по земеделие, Областните информационни центрове, Националната рибарска мрежа, Изпълнителна агенция по рибарство и др. Продължи с популяризирането на добри практики по програмата на интересни изпълнени проекти две онлайн медии, с добра репутация - Maritime.bg и Банкер. Предвидено е и подготовка на рекламни материали за около 26 хил. лв. Общо изразходваните средства по изпълнението на Годишния план към този момент са приблизително 38 хил. лв., като предстоят още дейности до края на годината и финалният план ще бъде изпратен на членовете на КН на ПМДР за информация. Бяха представени снимки на два проекта по ПМДР - изграждане на лодкостоянка в рибарското селище, бившето „Ченгене скеле“ на община Бургас и модернизация и реконструкция на рибарско пристанище „Карантината“ на община Варна. Г-жа Данкова продължи с планираните дейности по комуникация 2022 г., включващи две заседания на Комитета за наблюдение, Годишно информационно събитие и информационни срещи с потенциалните бенефициенти за възможностите, които предлага програмата, както и за достиженията на вече изпълнени проекти.

Думата взе **г-н Нелко Йорданов** от МИРГ Шабла-Каварна-Балчик, който вметна, че не е видял отчитане ролята на Местните инициативни рибарски групи, които също подпомагат мерките по програмата и по стратегиите на МИРГ. Той заяви, че неговата организация към момента по двата приема по компенсаторните мерки е подпомогнала между 15 и 20 кандидата и държи този принос да бъде отчетен.

Красимира Данкова отговори, че МИРГ винаги са били основен партньор при популяризиране на мерки от програмата и благодари, че винаги може да се разчита на тяхната помощ и подкрепа.

Заместник-министър Събев даде думата на **д-р Йордан Господинов**, който започна с това, че повече е направено за дребномащабния риболов и за малките лодки, а модернизирани пристанища със средства на Европейския фонд за морско дело и рибарство са максимум две. Презентираните пристанища според него имат социална насоченост, а има нужда от убежища на големи кораби, но няма изградени такива и през двата програмни периода. По думите на д-р Господинов, България реално не може да изпълнява своите функции на крайна граница на Европейския съюз по отношение на приставане на риболовни кораби, стоварване, окачествяване, сортиране, пакетиране, опаковане и спедиция на рибата. Според него пристанищата, които са се построили или са неправилно проектирани, или са затлачени, или са много малки, за да могат да шфратоват вътре големи кораби.

По отношение на дейностите по комуникация думата взе **г-н Митолидис**. Според него е важно да се публикува информация за изпълнените проекти. Насърчава разпространението на информация относно успехите на проектите изпълнявани от МИРГ и според него това е много добър пример за подхода отдолу-нагоре. По негово мнение, като цяло е добре да се повиши

нивото на разпространение на информацията за наличните възможности по програмата и информация за успешни проекти.

Думата бе дадена на **г-н Тачо Пашов**, който изрази учудване, че беше отчетено само едно заседание на КН, а изискването е провеждането на минимум две на година. Според него онлайн заседанията не изискват финансова подготовка и организация и предложи да се организират две и повече заседания, предвид това че има много теми, а от друга страна лимит на времето за изказвания. Той подкрепи г-н Нелко Йорданов и изтъкна подкрепата на асоциациите, за да се изпълнят мерките по програмата. Изрази учудване, че се публикува информация в няколко вестника, съществуването, на които е неизвестно на обикновените рибопроизводителите. Според него 90% от фермите са малки и семейни и нямат време да търсят информация в интернет. Изрази недоволство, че се подкрепят организации, създадени по програмата, а тези създадени и опериращи съгласно българското законодателство се самоиздържат. Предложи да се намери начин те да се финансират индиректно, като самите те изготвят такива рекламни материали и по този начин правят реклама на самите асоциации. Според него УО трябва да комуникира само с обединени производители, не с отделни производители. По думи на г-н Пашов над 60 – 70 % от производителите вече игнорират тази програма и дори, като получат писмо или се заговори за евросредства, казват че предпочитат да са в сивия сектор защото излизайки на светло стават по-уязвими. Според г-н Пашов финансирането с евросредства е довело до увеличаване на цените на инвентара, мрежи, лодки, мотори, оксиметри, вани и др. между 30 %, 60 % и 70 %. Това не е въпрос на инфлация, а по мнение на търговците на посочените изделия, че всички рибопроизводители си възстановяват парите по програмата.

Заместник-министър Събев взе думата и посочи, че въведеното ограничение на изказванията е точно от тази гледна точка на това, че доста често изказващите се започват да говорят по други теми, започват да засягат други въпроси, които са предвидени на един по-късен етап или разбира се в точката за дискусия. Призова участниците в дискусията да се придържат към тематични коментари, тематични въпроси и в оперативен порядък.

Заместник-министър Събев даде думата на **г-н Котов**, който обясни, че когато възможностите за присъствено провеждане и взимане на решения са били ограничени УО е преминавал към писмени процедури. Неколкократните опити за провеждане на присъствен комитет са се проваляли, предвид динамичната обстановка във връзка с коронавирус кризата. Посочи, че бележката на Тачо Пашов ще бъде взета предвид и през следващата година ще се проведат две заседания на КН - присъствени или дистанционни в зависимост от ситуацията с пандемията.

Думата бе дадена на **д-р Господинов**, който подкрепи г-н Пашов, като потвърди, че действително трябва да се ползват повече възможностите на асоциациите, че тяхната критика и коментари обикновено са конструктивни, защото те не тръгват отгоре-надолу, а са продукт на група от риболовци, преработватели, аквакултура или отделна асоциация. По отношение на изказването си във връзка с COVID мерките, уточни, че явно не бил разбран правилно и в бъдеще ще изпраща писмено коментарите си.

Думата бе дадена на **г-н Митолидис**, който потвърди, че са необходими две срещи на Комитета за наблюдение дори и в онлайн формат. Трябва да има възможност за открита комуникация сред всички по време на Комитета за наблюдение и всички заинтересовани страни трябва да вземат активно участие в този дебат.

След приключване на дебата, **г-н Георги Събев** върна заседанието към т. 2 от дневния ред.

ТОЧКА ВТОРА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

Представяне, обсъждане и одобряване на изменената Индикативната годишна работна програма за 2021 г. на ПМДР

Думата бе дадена на г-жа Антоанета Хюбнер, началник на отдел „Програмиране“, която посочи, че изменението на Индикативната годишна работна програма за 2021 г. включва добавянето на процедура насочена изцяло към изграждане и /или модернизация на лодкостоянки по мярка 1.8. Тя припомни, че прецизна дефиниция на понятието „лодкостоянка“ се получи през месец декември на 2020 г. с изменението на Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанища на Република България, като по тази причина се наложи приемът по мярката да премине от 2020 г. в 2021 г.

Заместник-министър Събев подложи на гласуване изменението на Индикативната годишна работна програма за 2021 г. на ПМДР. Документът беше приет единодушно от членовете на КН на ПМДР.

Комитетът за наблюдение реши:
Одобрява изменената Индикативната годишна работна програма за 2021 г.
на ПМДР

След приключване на гласуването по т. 2 заседанието продължи с т. 3 от дневния ред.

ТОЧКА ТРЕТА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД

Представяне, обсъждане и одобряване на Индикативната годишна работна програма за 2022 г. на ПМДР

Преди презентацията, **заместник-министър Събев** уточни, че бюджетите, които се предлагат по съответните мерки ще претърпят промени и Управляващият орган си запазва правото да промени бюджета по съответната мярка след приключване на оценката на проектите по предходен прием, включително при наличие на резервни проектни предложения, както и да прехвърли остатъчните средства в резултат от проведените процедури за избор на изпълнител, прекратени проекти и други.

Думата отново бе дадена на **г-жа Антоанета Хюбнер**, която започна с това, че 20 дневното обществено обсъждане на Индикативна годишна работна програма за 2022 г. е приключило през октомври. Също реферира и към уточнението, направено от г-н Събев в началото на тази точка. Тя посочи, че за да изпълни целите на програмата, Управляващият орган е взел решение да не се

включват разходи за строително-монтажни дейности (СМР) в оставащите мерки и процедури, които ще бъдат стартирани през новата 2022 г. Това решение е продиктувано от необходимостта от вметване в технологичното време необходимо, за да се изпълнят всички стъпки по откриване на прием по всяка мярка, включително на по-късен етап и стъпките по сключване на договор, избор на изпълнител и изпълнение на този договор. Предвиждат се общо девет мерки – четири по първи приоритет, две по втори приоритет и три по пети приоритет. Няма промени в допустимите кандидати и в максималните и минималните прагове в сравнение с предходни приеми. В заключение, г-жа Хюбнер призова членовете на КН да дадат мандат на Управляващия орган да извърши промени в предложената ИГРП за 2022 г., предвид това че до 30 ноември 2021 г. трябва да се получи одобрение от СКУСЕС.

Заместник-министър Събев даде думата на **г-н Пашов** за коментари. Според него това, че няма да има СМР по мярка 2.2 „Продуктивни инвестиции в аквакултурата“ – сектор „Големи проекти“, то те стават автоматично малки проекти, като само се изключи размерът на инвестицията и на допустимата инвестиция. Г-н Пашов предположи, че при липсата на СМР може би трябва да се промени максималната стойност на проектите, защото при предходни приеми те са би съобразени именно с наличието на строително-монтажните работи. Второто предложение е мярка 2.2 „Продуктивни инвестиции в аквакултурата“ – сектор „Малки проекти“ да бъде отворена два пъти в годината – през първо и през третото тримесечие. Мярката е за инвентар и уреди, които няма как да се предвидят през първото тримесечие, обикновено това се случва на пети, шести месец през периода на производство. Г-н Пашов препоръчва и за двете мерки два приема, след като няма да има СМР и ако средствата се изчерпят при първия прием, вторият въобще няма да се открива.

Другият проблем, който очерта г-н Пашов е енергийният скок и шок, който неминуемо се отразява и на аквакултурната дейност и на производителите, явяващ се при повечето от тях, като непланирани разходи. В тази връзка, той предложи да се помисли за разрешаване строително-монтажни работи за ВЕИ, тъй като инсталирането на допълнителни източници на енергия за аквапроизводителите би било по-добра алтернатива отколкото използването на електрическата енергия от електрическата мрежа. Той попита дали не е възможно производителите на аквакултури да получат компенсация поради увеличените цени на електроенергията през следващата година, въпреки разпоредбите на регламента за крайния срок за получаване на подпомагане във връзка с преодоляване на последствията от коронавирус кризата. Освен това, голяма част от заведенията не работят, а готовата продукция точно в този момент на годината започва да застоява.

Заместник-министър Събев даде думата на **г-н Котов** за коментар, който започна с това, че редуцията на тавана по отношение на големите проекти би надробила твърде много бюджета. Изключването на строително-монтажните работи се прави с цел да се стимулират по-бързи проекти, които с реализацията да помогнат за договарянето и изпълнението на проектите в рамките на тази програмата. Той намира за резонно предложението за два старта на малките проекти. Счита, че по големите проекти и преработката може да се впише и изграждане на възобновяеми енергийни източници. По отношение на COVID мерките, г-н Котов посочи че регламентът е ограничен само до въздействието на COVID през 2020 година и няма възможност

за компенсации в настоящата Индикативна годишна работна програма, както и че не предвижда енергийни помощи като компенсации.

Заместник-министър Събев даде думата на **д-р Господинов**. Той коментира мярка 1.6 „Опазване и възстановяване на морското биологично разнообразие“ и по-конкретно събиране на отпадъците в морето, в това число изгубени риболовни уреди, морски отпадъци и пластмаси. Според него вече няма толкова много мрежи в морето, които да се вадят, защото риболовът в Черно море е различен от този в Средиземно море и в другите морета. Той предлага да се засили почистването на пластмасовите отпадъци и всички други отпадъци, които се изхвърлят от преминаващи кораби товарни или други, както и да се акцентира върху рециклирането на тези отпадъци.

Заместник-министър Събев даде думата на **г-н Котов**, който уточни, че с прилагането на мярката се търси и страничният ефект на изоставените риболовни уреди и това е т.нар. призрачен риболов, които колкото и малко да са те, генерират опасен улов. В обхвата на мярката не попадат само събирането на мрежи и изоставени риболовни уреди, а е по-разгърната, като се има предвид почистване на морския отпадък.

Заседанието продължи с изказване на **г-н Митолidis** с коментар за нуждата от реалистично планиране имайки предвид, че се намираме в последната фаза на програмния период и дейностите е необходимо да се съобразят с крайните срокове и финансовите прогнози. Целта е средствата по програмата да бъдат възложени на 100% и да се реализират проектите в кратки срокове и бързи темпове за постигане на заложените резултати. Той отбеляза, че не се предвиждат компенсации за кризата от COVID-19 за 2021 година, тъй като регламентът предвижда такава подкрепа само за 2020 година. По отношение изключване на дейности за строително-монтажни работи в предвидените за отваряне мерки той изрази мнение, че това е необходимо, за да ускори изпълнението на проектите. По отношение на замърсяването в морското пространство той потвърди, че дейностите за пасивно събиране на отпадъци се насърчават от страна на ЕК. Той отбеляза, че за всички планирани мерки пред 2022 г. е предвидено да бъдат обявени приеми през първото тримесечие на 2022 година, което е съобразено с времевия срок - декември 2023 година. В същия период ще започне и програмирането на новия програмен период и пред нас има много предизвикателства.

Дискусията продължи с изказване на **г-н Йорданов** по отношение на мярка 1.6. Той изрази впечатление, че мярката се радва на висок интерес и по-конкретно се поинтересува дали е предвидена либерализация или мярката ще бъде отворена със същите параметри и дейности, на което г-жа Хюбнер отговори, че могат да се решат част от създадените по-сложни ситуации и проблеми в рамките на допустимото и законосъобразното с оглед на натрупания опит от прилагане на мярката, но за това е необходима активно участие на всички заинтересовани страни. Тя обърна внимание, че ИГРП за 2022 г. е била обект на публично обсъждане в продължение на 20 дни, но е получено само едно предложение, свързано с мярка 5.1, което е взето предвид.

В изказването си **г-н Пашов** изтъкна възникналия проблем с високите цени на електроенергията и апелира към заместник-министър Събев да свика Консултативния съвет по рибарство

възможно най-бързо и да се обсъди идеята за обсъждане на помощи de minimis точно за компенсиране на тези загуби, които са рефлектирали върху аквапроизводителите. По отношение на строително-монтажните работи, предложи да се въведе нов критерий при ранкирането - проекти, които не включват строително-монтажни дейности да са с приоритет. Така те ще бъдат финансирани приоритетно, ако останат средства да бъдат финансирани и тези, включващи строително-монтажни дейности, като не става въпрос за мащабни строителства, а за по-малък обем и по-бързо изпълнение.

Г-н Котов обърна отново внимание, че изключването на СМР се прави с цел избягване на забавяне, което не може да бъде допуснато на този етап от изпълнението на програмата и конкретно таргетиране на допустимите дейности. На този етап не е резонно да се променят критериите, в същото време няма пречка кандидатите да извършват СМР, ако смятат, че оборудването, което им е необходимо изисква някакви строително-монтажни работи, нека да започнат сега със строително-монтажните работи и да кандидатстват за оборудването.

След направените изказвания се пристъпи към гласуване, като **заместник-министър Събев** отново обърна внимание, че Комитетът за наблюдение на Програмата за морско дело и рибарство дава мандат на Управляващия орган на Програмата за морско дело и рибарство при необходимост да извърши изменения в Индикативната годишна работна програма за 2022 година на Програмата за морско дело и рибарство, след одобрението ѝ на заседание на Съвета за координация и управление на средствата на Европейския съюз, както и да уведоми членовете на Комитета за наблюдение за финалния документ в случай на настъпила промяна в него.

Предложението бе одобрено единодушно от членовете на Комитета за наблюдение с направено уточнение от страна на **г-н Котов**, че се приема предложението на **г-н Пашов** за два срока на прием за малки проекти.

Комитетът за наблюдение реши:

Одобрява Индикативната годишна работна програма за 2022 година на Програмата за морско дело и рибарство

Премина се към ПЕТА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД:

Напредък при прилагането на финансови инструменти по ПМДР.

Думата беше дадена на **г-н Камен Славов**, член на Съвета на директорите на Фонд „Мениджър на финансови инструменти в България“ ЕАД за представяне на напредъка при прилагането на финансовите инструменти по Програмата за морско дело и рибарство през настоящия програмен период. Той запозна присъстващите с обхвата на работа на Фонд „Мениджър на финансови инструменти в България“ и направеното до момента по отношение на Програмата за морско дело и рибарство, като отбеляза, че е сключено финансово споразумение с програмата на 16 март 2021

година и тя е за прилагането на три вида продукти - гаранции за покриване на риска, заеми за съфинансиране на проекти, които получават безвъзмездна финансова помощ по принцип по програмата и самостоятелни кредити, които не е задължително да са обвързани с БФП. Той уточни, че Фонд на фондовете не прилага по принцип директно финансиране, тоест не отпуска кредити на крайните получатели, а винаги работи чрез финансови посредници. Финансовите инструменти ще бъдат достъпни през първото тримесечие на 2022 г.

Думата беше дадена на **г-н Митолidis**. Той благодари за направената презентация и изрази мнение, че финансовите инструменти са много важен елемент от изпълнението на програмата и на този етап е важно бързо да бъдат избрани банките, които ще реализират различните видове интервенции. Според него индикативната сума е малка, но това е първа крачка в тази посока и поздравя България за тази инициатива, още повече, че страната е втората държава, която ще прилага финансови инструменти в този програмен период.

Г-н Славов се съгласи, че размерът на финансиране, които прилагаме са значително по-големи и това е очевидно. Но в конкретния случай предвид спецификата на пазара, предвид спецификата на подхода за прилагане на този инструмент, който пак произлиза от спецификата на целевата група, считаме че на този етап по-скоро не бихме искали да поемем ангажимент за ангажиране на по-голям ресурс, това е един вид пилотен финансов инструмент. Преценката на този етап е, че размерът е подходящ и подходът за прилагането му е оптимален предвид ситуацията.

Представена беше и презентация от **доц. д-р Атанас Владиков** от факултета по икономически и социални науки на Пловдивския университет на предварителната оценка и на концепцията по прилагането на финансови инструменти по програмата през следващия програмен период 2021-2027 година. Възможните полета на приложение са: преработката на продукти от риболов и аквакултури, първо придобиване на риболовен кораб; подмяна модернизация на главен или спомагателен двигател; диверсификация и нови форми на доход; рибарски пристанища; специфично оборудване, както и конкретно изпълнение на стратегиите по Водено от общностните местно развитие или прякото взаимодействие с МИРГ. Направено беше уточнение, че за първи път финансовият инструмент ще подкрепи и международните ангажименти и цели на Европейския съюз. В заключение бяха представени трите инструмента - гаранционна схема, заемна схема за кредити за финансиране на проекти с одобрено БФП и заемна схема за кредити за финансиране на проекти без БФП със съответния капиталов размер, а именно: 6.3 млн. лева, 3.15 млн. лева и 3.15 млн. лева, общ обем от 12.6 млн. лева. Представени бяха и съществените параметри на концепцията за проследяване от Управляващия орган с уточнение, че концепцията се изготвя на база допускане относно приоритетите по ПМДРА и бюджетите по съответните интервенции. При приемането на бюджетите по програмата на съответните интервенции тези допускания, би трябвало да се преразглеждат и актуализират на регулярна база. Водеща е промяната на пазарните условия, свързани с факторите от страна на предлагане на финансиране или фактори от страна на търсенето в сектора, законодателни и регулаторни промени, които могат да окажат влияние върху изпълнението и допускането на финансов инструмент, например събития и нагласи подобни на кризата с COVID-19 и стартиране на финансови инструменти на

ниво ЕС, при които е допустимо финансиране на целевата група, крайни получатели по финансовите инструменти.

Дадена беше възможност на **г-н Митопидис** да вземе отношение по темата, като той използва случая да благодари за направената презентация за предварителната оценка на новата програма, новия програмен период и използва случая да приветства сериозни напредък в тази посока. Предварителната оценка е много важен елемент, който подпомага създаването и организирането на неформалните проекти на новата програма. Използването на финансови инструменти през следващия програмен период се приветства от страна на ЕК. Всъщност тези инструменти се вписват в рамките на два ключови приоритета на Европейския съюз през новия програмен период. Първо, устойчивост, кризата с COVID-19 показва, че финансовите инструменти могат да подпомогнат и да повишат устойчивостта на сектора. На второ място е добавената стойност на публичното финансиране. Това е един начин да се умножат средствата, които са вложени в сектора. Той уточни, че подробностите за следващия програмен период ще бъдат обсъдени заедно с Управляващия орган в хода на преговорите. Управляващият орган е наясно, че новият регламент предвижда много сериозни и стриктни условия, които трябва да бъдат изпълнени, това са чл. 17 до чл. 19. В тази връзка предстои още работя, но в същото време от ЕК оценява добре свършена работа по отношение на предварителната оценка и той отправи своите поздравления към Управляващия орган.

Премина се към ШЕСТА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД:

Напредък при подготовката на програмен период 2021 – 2027 г.

Думата беше дадена на **г-жа Черкезова** за представяне на напредъка при подготовка на програмния период 2021–2027 година. По отношение на нормативната рамка, два са регламентите, които определят нормативната база за прилагане на Програма за морско дело, рибарство и аквакултури. Регламент (ЕС) 1060/2021 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на общоприложимите разпоредби и Регламент № 1139 приет на 7 юли 2021 година за създаване на Европейски фонд за морско дело, рибарство и аквакултури. От страна на Управляващия орган на Програмата са предприети действия за разработване на новата програма, като са направени проучвания и анализи необходими за разработване на проекта на програмата – изготвен е Многогодишен национален стратегически план за аквакултурите в България за 2021–2027 година, Ситуационен анализ за състоянието на сектор „Рибарство“ в България, Анализ за прилагане на ВОМР на национално ниво и предварителна оценка за прилагане на финансовите инструменти по Програма за морско дело, рибарство и аквакултури. Проведени са осем заседания на Тематичната работна група за разработване на програмата, като Тематичната работна група е създадена в съответствие с разпоредбите на Постановление № 142 на Министерския съвет от 7 юни 2021 година. Проведена е обществена поръчка и на 28 юли 2021 г. и е сключен договор с изпълнител „П-Юнайтед“ ЕООД за извършване на екологична оценка на програмата съгласно разпоредбите на Закона за опазване на околната среда, необходимо условие за одобряването на Програма за морско дело, рибарство и аквакултури. Изготвено е задание за определяне на обхвата и съдържанието на доклада за екологична оценка, като същото е публикувано за консултации с обществеността на Единния информационен портал на

Европейските структурни и инвестиционни фондове. Във връзка с разпоредбите на чл. 19, ал. 3 от Наредбата за екологичната оценка на Министерството на околната среда и водите е предоставена схема за провеждане на консултации с обществеността, със заинтересованите органи и трети лица, които имат вероятност да бъдат засегнати от Програмата за морско дело, рибарство и аквакултури. В края на месец октомври 2021 година Управляващият орган на ПМДР изпрати на Европейската комисия втори неофициален проект на програмата. Тя отбеляза, че държавите членки представят програмите на Комисията не по-късно от три месеца след представянето на Споразумението за партньорство, което е планирано да бъде представено най-късно до месец януари 2022 година. Представени бяха и приоритетите, които са заложили в проекта на новата програма.

Заместник-министър Събев благодари за направената презентация, като уточни, че при разработването на програмата ще бъдат взети предвид мненията на всички заинтересовани страни и по този начин ще успеем да приложим една програма съобразена с идентифицираните нужди на сектора, пречупени през хоризонталните принципи на Европейския съюз за следващия програмен период 2021-2027 година, това са Зеления пакт, устойчивост, цифров преход, добавена стойност.

Отношение по представената тема взе **г-н Митолidis**, който благодари на българските власти за неформалното сътрудничество до този момент и изрази желание това засилено сътрудничество да продължи и през следващите месеци. По отношение на програмата той представи гледната точка на ЕК. Новата програма трябва да е насочена и да има за цел да допринесе за изпълнението на Зеления пакт. Стратегиите за биоразнообразие и Стратегията от фермата до трапезата трябва да допринесат постигане на целите на зеления и дигиталния преход, за изграждане на устойчивост и за оптималното използване на публичните ресурси. Очакването е за една по-амбициозна програма с включени иновации, не се приема подходът за планиране да се придържа към обичайните практики. Целта трябва да бъде стратегията на България и предложените действия да осигурят добавена стойност, която може да бъде измерена и която да допринесе, например за целите за управление на рибните ресурси в Черно море и постигането на Многогодишната стратегия за аквакултури в съответствие с Насоките на Европейския съюз за аквакултури през следващия програмен период. Програмата следва да подкрепи крайбрежните общности в измерението на синята икономика и постигането на резултати в области като биоразнообразие, дигитализация и зелен преход. Актуализираната версия на програмата, ще бъде разгледана на вътрешно ниво от ГД МАРЕ и съгласувана с други служби на Комисията. Той подчерта, че принципът на партньорство е ключов и централен елемент за разработване и представяне на програмата. Ще се обърне внимание на финансовите инструменти и опростените разходи, защото всички компенсации по новата програма ще бъдат по метода опростени разходи. Очакването е да има сериозен принос за постигането на целите в сферата на изменението на климата и по-специално поне 30 % от средствата по програмата да се заделят за смекчаване изменението на климата. Ще се обърне внимание на емблематичните области свързани с биоразнообразието и определянето на морски защитени територии, където Стратегията за биоразнообразие определя цел от 30 % за такива области.

Също така ще се разгледа и подкрепата, която може да бъде предоставена за мерки за опазване на околната среда, които могат да бъдат в рамките на тези от Европейския съюз или Генералната комисия по рибарство за Средиземно море - GFCM. Важно е аквакултурите да бъдат иновативни, зелени и биологични, също така по какъв начин могат да бъдат включени местните общности с нови местни инициативни рибарски групи. Предстои интересен процес на сътрудничество и активна съвместна работа.

Заместник-министър Събев благодари на г-н Митолидис за дадените насоки и изразена подкрепа. Той подчерта, че предизвикателствата и въпросите, които предстоят да бъдат решавани чрез програмата през новия финансов период, включително и Програмата за морско дело, рибарство и аквакултури са общи, глобални и европейски и те следва да помагат за решаването на предизвикателства пред нас.

Премина се към СЕДМА ТОЧКА ОТ ДНЕВНИЯ РЕД:

Дискусия и закриване на заседанието на десетото заседание на КН на ПМДР 2014-2020 г.

Заместник-министър Събев покани участниците да вземат отношение по дискутираните теми или по друг въпрос от компетенциите на Комитета по наблюдение.

Г-н Нелко Йорданов се поинтересува за краткосрочната и дългосрочната визия, свързана с Държавно предприятие „Рибни ресурси“, в чиито активи се намират стратегически рибарски пристанища за Република България. Темата е повдигана на няколко Комитета за наблюдение, Интересът е по-специално към пристанище „Балчик“, на което не е извършена никаква инвестиция. Пристанището е важно за северната част на Черно море, тъй като то обслужва значима част от риболовния флот. Изградени са много пристанищни съоръжения и при това изключително качествено, които са концентрирани в южната част на Черно море. Балчик е единственото регистрирано рибарско пристанище в северната част, но в него не са извършвани инвестиции. Държавното предприятие „Рибни ресурси“ е увеличило таксите за приставане на плавателни съдове. Няма обяснение на какво основание е извършена промяната в таксите, след като там не са извършени никакви инвестиции. Молбата на г-н Йорданов е на следващото заседание или в обозримо бъдеще да се даде яснота за визията и за развитието на това държавно предприятие, което все пак е в ресора на Министерството на земеделието, храните и горите. Той апелира да се потърси работещ механизъм и да се търсят варианти за някакъв работещ механизъм. Това е единственото стратегическо пристанище, на което може да застане плавателен съд, опериращ в рамките на Северното Черноморие.

Заместник-министър Събев потвърди, че този въпрос наистина не е от компетенциите на Комитета за наблюдение на Програмата за морско дело и рибарство, но е въпрос, който е от интерес за бранша. Задействана е проверка и как може да се разреши въпроса, какви са правните сценарии, за да се потърси оперативно решение. Необходимо е да се използва наличния ресурс. Това е една допълнителна тема за Консултативния съвет по рибарство. Темата ще бъде обсъдена и с колегите от двете дирекции, които имат отношение по него. Ще се направи опит в кратък

порядък да бъде свикан Консултативния съвет, за да се чуе мнението на сектора и да бъде оказано съдействие от страна на министерството.

Думата беше дадена на **г-н Пашов**. По отношение на използването на финансовите инструменти той изрази своята надежда те да заработят активно в най-кратки срокове и да се усети ефекта от тяхното прилагане. Следващата тема, по която взе отношение е разработването на програмата за следващия програмен период и по-специално финансовото разпределение по съответните операции. Регламентът указва какво може да бъде финансирано и от тяхна страна е прието почти всичко, което се нуждае от подкрепа. Неговото мнение е, че финансовото разпределение е изключително важно, но се оказва, че на следващ етап Комитетът за наблюдение прехвърля пари от мярка в мярка и това променя първоначалния план, като по този начин стратегически документи като Националната стратегия по аквакултура и нейното изпълнение изместват своя фокус. Той отчита дадените насоки от ЕК по отношение на целите, но крайният резултат би следвало да е повече риба да достига до трапезата на българина. Целта е да се постигне по конкурентоспособно производство, което да конкурира производителите от другите държави, налагащи своите продукти в България, което до голяма степен става факт следствие на ценовата разлика. 90% от рибата се продава в големите супермаркети, а при тях единственият интерес е финансовото изражение. При договаряне на цената те не отчитат дали са прилагани мерки за опазване на птиците при производството и дали е използвана зелена енергия. В тази връзка очакванията са да се разработи програма, която да постигне тази цел, а не тя да е повлияна от изисквания от ЕК. Според него производството намалява от година на година и се затварят ферми. Пустеещите язовири оказват негативен ефект към екологията. Той изрази мнение, че има разминаване между визията на Европа за България, необходим е компромис между високата европейска визия за развитие на сектора и реалната ситуация в страната. Изискването за иновации и зелени технологии води до необходимост от скъпо платени и добре обучени кадри в аквакултурата. В малките градчета и селата, където предимно се произвежда 70%-80% от аквакултурата трудно се осигуряват такива кадри. Ако искаме да използваме такива технологии ние трябва да сме подготвени с кадри и съответното заплащане, за да ги задържим в тези трудни условия на труд. Трябва много внимателно да се подходи при разработване на програмата, да се осмисли, какво иска да види комисията, и какво имаме възможност да подпомогнем в България. Той взе отношение и по темата за компенсиране на аквакултурните ферми за щети нанесени от птици и необходимостта да се заложи адекватен бюджет в тази мярка в зависимост от площите на фермите, които попадат в НАТУРА 2000. Апелът на г-н Пашов беше да се направи отделна среща преди официалното изпращане на програмата за следващия програмен период, за да бъдат изчистени детайлите, най-вече финансовите.

Заместник-министър Събев благодари за изказването и повдигнатите въпроси, част от които не са в правомощията на министерството и изрази увереност, че тази обратна връзка е полезна и за ЕК. По отношение на технологичната готовност и технологичния напредък е добре да се отчете, че всъщност използването на иновации може да бъде решение на някои от проблемите, включително и с недостиг на работна ръка и някои други проблеми. Въпросът с Натура 2000 е доста комплексен и има своята предистория. Наличната информацията е, че тези защитени морски територии се приемат по различен начин от различните съсловия от държавите членки и

може би е добре да се потърси и по някакъв начин да се събере обратна връзка от това как могат те ползотворно да постигат целите, които са пред тях и как това може да бъде съчетано и с другите цели, заложиени пред Европейския съюз и разбира се, как могат да бъдат изпълнявани с предвидените инструменти за това. Някои от повдигнатите въпросите, включително и от другите участници могат да бъдат включени в Консултативен съвет, като ще се направи опит това да се случи във възможно най-кратък порядък за намиране на оперативни решения.

Заседанието продължи с изказване на **г-н Митолидис**, който отбеляза, че изказването на г-н Пашов е много интересно. Целта на създаването на една нова програма е да претвори целите на политиката на високо ниво в реалности. За това казваме, че разглеждаме видовете действия, които България залага в програмата като такива, които трябва да са много конкретни. Има необходимост от преквалификация или от подобряване на уменията на персонала в сектора и всъщност ние това можем да бъде направено. Обученията не са изрично изключени и при необходимост от такава интервенция, това може да бъде направено. Подобряването на уменията на персонала и преквалификацията е една цел на програмата свързана с трудовата заетост и допълняемостта на програмите е нещо, което може да сработи в тази посока. Разбираеми са и притесненията, свързани с това какво може да постигне сектора на аквакултурите. Целта на политиката е да бъдем конкурентни и зелени в тази област, а не само конкурентни, не просто конкурентни, а също така и иновативни и когато може да се финансира технологичния напредък в тази област това ще доведе и до конкурентост с включен зелен аспект. По отношение на площите в Натура 2000 и свързаните с нея компенсация всички сме наясно, че темата повдига много горещи дебати. Програмата може да предоставя подкрепа за екологични услуги по линия на площите в Натура 2000, но в контекста на това, което предвижда и българското и европейското законодателство в областта на околната среда по отношение на площите попадащи в Натура 2000. В тази връзка идеите свързани с компенсациите са обект на обсъждане с колегите от Управляващия орган. Той благодари за тази много полезна обратна връзка.

Други заявки за изказвания в точка „Дискусия“ не бяха повдигнати и **заместник-министър Събев** благодари на всички за конструктивното участие в срещата. Завърши с това, че УО на ПМДР и в бъдеще ще разчита на активна комуникация по въпросите, по които има професионални аргументи, това е начинът да се постигнат по-цялостно дългосрочните цели и да се допринесе за развитието на сектора, превръщайки го в по-модерен, по-устойчив и по-конкурентоспособен.

Поради изчерпване на дневния ред и на дискусията, заседанието беше закрито.